

Pe meenemen

december 1845 reeds 13 overleden. Dat weerhield er enkele inwoners uit Maurik niet van om in 1846 en 1847 toch naar West-Indië te vertrekken. Op het Centraal Bureau voor Genealogie is een collectie aanwezig betreffende de afstamming van deze eerste kolonisten. Sil van Doornmalen, streekarchivaris van de KLEM-gemeenten, is momenteel bezig met een onderzoekje naar de Betuwse kolonisten.

NIEUWE AANWINSTEN VAN DE BIBLIOTHEEK

Bronnen:

113	Valburg	R.K. Doop	Osenv. A 16
113	Elst	R.K. doop	Osenv. A 16
114	Maurik	omslag polder	uit polderboek
115	Bank v.Tuil	vol.rechtspr.	index inv. 1239
116	Bank v.Tuil	vol.rechtspr.	index inv.1250
117	Meteren	dopen	transcr./index
118	Erichem	lidmaten	transcr./index
119	Erichem	lidmaten	transcr./index
120	Vaderl.historie	Naaml.intekenaren	Osenv. B 15
121	Neder-Betuwe	Volkst.div.dorpen	Osenv. 48
121	Marspolder	plakk.heerlijkh.	Osenv. 48
122	Buren	genealogisch gids	Oud-archief Buren
123	Lienden gerichtsb	vr.rechtspr R8 dl 1	Osenv. A 70
124	Lienden	vr.rechtspr R8 dl 2	Osenv. A71
125	Lienden	vr.rechtspr R8 dl 3	Osenv. A72

Overige literatuur:

358	Besneden en begraven, Joden in Tiel	Jakob Becker	1992
359	Kwartierst.Boek Gelderse Leeuw	De Leeuw G'Land	1992
364	Genealogisch Handboek +werkschrift	G..v.d. Nes	1994
365	Bestemoeders, hofstad, boerderij 1663	Osenv.49	1994
366	Kwartierstaat Noot (12 gen.)	Noot	1994

EVENEMENTEN

25 maart 1995: Leeuwarden, Contact bijeenkomst met Gen. Wurkferbân

1 april 1995: Tiel, Gelderse contactdag in Motel Tiel

8 april 1995: Enschede, Gen. contactdag in Parkhotel

22 april 1995: Algemene vergadering N.G.V.

20 mei 1995: Genealogische dag N.G.V.

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

AFDELING BETUWE

december 1994

Geachte leden en belangstellenden,

Het bestuur van de Afdeling heeft het genoegen U het programma aan te bieden van de lezingen die in de eerste helft van het nieuwe jaar worden gegeven. Wij zijn er van overtuigd dat het programma zeer interessante lezingen bevat.

De lezingen zullen weer worden gehouden om 20.00 uur in de Stijlzaal van het Streekmuseum aan het Plein 48 te Tiel.

Het bestuur wenst U voor de komende feestdagen een goed Kerstfeest en een vruchtbaar genealogisch 1995 toe.

dinsdag 10 januari 1995

De eerste lezing van dit jaar wordt verzorgd door drs. L.F.W. Adriaenssen en heeft als onderwerp 'Identificatie perikelen'.

Identificatieperikelen treden vaak op bij het vaststellen van de identiteit van onze voorouders. Ze kunnen voortvloeien uit moedwil en misverstand. Buitenlanders werden vaak misverstaan, de Nederlandse familie Duseldijn arriveerde bijvoorbeeld als Du Jardin uit Noord-Frankrijk. Misverstaan gebeurde ook door hardhoorigheid of slordigheid van de klerken van de schepenbanken en notarissen. En dan de dialecten: Jan Niepels uit Gelderland heette in Holland en in Vlaanderen 'Hiepels'.

Moedwil speelt een rol bij naamsfraude. Menigeen probeerde zich toegang te verschaffen tot een rijke nalatenschap door zich als verre neef voor te doen. Ook werden adellijke titels wederrechtelijk geusupereerd (noot:door overmacht zich toeëigenen). Bandieten gingen door het leven onder bijnamen en hadden er belang bij niet onder de oorspronkelijke naam te worden gekend en herkend.

De derde categorie legde vrijwillig en zonder misdadige bijbedoeling de burgerlijke identiteit af. Soldaten verdwenen uit de omgeving waarin hun (familie)naam sociale betekenis had. Kloosterlingen namen vaak als voornaam die van een voor-aanstaande heilige van hun orde aan en als achternaam de plaats van herkomst. Zij traden uit de wereld: met intrede in het klooster deden zij niet alleen afstand van hun naam, maar ook van hun erfrechten. Vondelingen, sommige bastaarden en transseksuelen vormen de moeilijkste gevallen.

dinsdag 14 februari 1995

Het eerste gedeelte van de avond zal worden besteed aan de jaarvergadering. De jaarverslagen van penningmeester en secretaris, alsmede de notulen van de vorige vergadering, zullen U aan de ingang van de zaal worden uitgereikt. Na de vergadering wordt de bijeenkomst voortgezet met de gebruikelijke 10-minuten praatjes, waarin leden worden uitgenodigd iets over hun onderzoek te vertellen.

AGENDA JAARVERGADERING

1. Opening
2. Mededelingen.
3. Notulen van de jaarvergadering van dinsdag 8 februari 1994.
4. Jaarverslag van de secretaris.
5. Jaarverslag van de penningmeester.
6. Verslag kascommissie.
7. Benoeming leden van de kascommissie 1995.
8. Verslag van de afdelings-afgevaardigden van de vergaderingen met het Hoofdbestuur.
9. Verkiezing bestuursleden. Dhrn. van de Westeringh en Pouwer zijn aftredend en niet herkiesbaar. Conform de Statuten van de N.G.V. dienen tegenkandidaten zich schriftelijk bij de secretaris verkiesbaar te stellen, middels een opgave voorzien van de handtekening van tenminste 5 leden, uiterlijk 14 dagen voor de jaarvergadering.
10. Verkiezing afdelings-afgevaardigden.
11. Rondvraag.
12. Sluiting.

dinsdag 14 maart 1995

In juni 1993 startte Sil van Doornmalen als streekarchivaris voor de gemeenten Kesteren, Lienden, Echteld en Maurik met zijn werkzaamheden. Nu hij ingewerkt en vertrouwd is met de archieven van de gemeenten zal hij spreken over de mogelijkheden voor genealogisch onderzoek bij het archivariaat. Met name zal hij dieper ingaan op de onderzoeksmogelijkheden van de gemeente-archieven uit de negentiende en vroeg twintigste eeuw. Naast de bekende bevolkingsregisters en akten van de burgerlijke stand bevatten deze namelijk nog vele andere interessante stukken die een licht werpen op de levenswandel van onze voorouders. Om deze bronnen te kunnen opsporen moet men vertrouwd zijn met de structuur van de overheidsarchieven uit deze periode.

Daarom zal ook hier enige aandacht aan worden geschonken, of-te-wel hoe doet men onderzoek in deze archieven. Dan blijkt al snel dat juist bij deze archieven de bekende alfabetische index op de inventaris geen uitkomst biedt.

dinsdag 11 april 1995

De conservator van het Streekmuseum, onze gastheer drs.P.W.Schipper, zal in deze lezing het beroep 'Sigarenmaker' belichten. Gedurende een vrij korte periode van 100 jaar heeft een deel van de beroepsbevolking in het westelijk rivierengebied zijn brood verdiend met het maken van sigaren. Culemborg werd de sigarenstad bij uitstek. In de jaren 1930 waren er in de Lekstad ruim 800 personen in deze tak van industrie werkzaam. Waar kwamen de sigarenmakers vandaan; onder welke omstandigheden werd er gewerkt; waarom bleek de bedrijfstak op den duur niet meer lonend? Op deze en meer vragen wordt tijdens de lezing ingegaan. Behalve Culemborg komen ook andere plaatsen aan bod, zoals Zaltbommel, Geldermalsen, Dodewaard en Tiel.

dinsdag 9 mei 1995

Vorig jaar heeft U in zijn tien-minuten praatje, kort kennis kunnen maken met dhr. J. Becker, auteur van o.a. het boek 'Besneden en begraven, Joden in Tiel en Rivierengebied' dat in 1992 over dit onderwerp verscheen. Wij hebben hem bereid gevonden een hele avond voor ons een lezing te houden over de geschiedenis in vogelvlucht van de joden in Tiel e.o. vanaf het jaar 1459 tot het jaar 1944. Sedert hun komst, in de 14e eeuw, in ons land, vormden joden altijd een kleine minderheid in onze gebieden. Joden mochten zich, vòòr 1794, slechts vestigen in onze steden en dorpen, na verkregen schriftelijke toestemming hiervoor door de betreffende burgemeester. Aanvankelijk, dus in de 14e eeuw, waren het slechts enkele joodse families die in onze gebieden woonachtig waren. Het oudste gegeven m.b.t. de inwoning van een jood(-se familie) te Tiel, dateert uit het jaar 1459. Toen leefde er blijkbaar één, niet met name genoemde jood in deze stad.

BETUWNAREN IN DE WEST

In 1845 vertrokken 472 Nederlandse 'kolonisten' naar Suriname (West-Indië). Zij begonnen daar aan een project in de Saramaccarivier. Onder de 472 Nederlanders bevonden zich 46 inwoners uit Maurik, Ravenswaay, Rijswijk, Lienden en De Marsch. De omstandigheden zullen niet best geweest zijn want nog datzelfde jaar stierf een aanzienlijk deel van hen blijkens de vanuit Groningen in Suriname aan de gemeente toegezonden overlijdensakten. Van de 27 Mauriksen waren er bijvoorbeeld voor